

T. C. 30/XI/1944
DAHLİYE VEKÂLETİ ÖZET:
V. İ. U. Md. Muarız ve Sazlıdere köy-
Ş. 2 Md. lerinin idari bağlılığı h.
Sayı: 22103 4-9713

Maarif Vekilliğine

1—11/2. nciyeşrin 1944 gün ve 19063 sayılı kararname ile Çanakkale vilâyeti Gelibolu kazasının Evreşe nahiyesine bağlı Muarız ve Sazlıdere köyleri Edirne vilâyeti Keşan kazasının Yerlisu nahiyesine bağlanmıştır.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.
2 — Vekâletlerle Genelkurmay Başkanlığında arz edilmiş, Umumi Müfettişliklere, Harita Genel Müdürlüğüne, vilâyetlere ve merkez dairelerine yazılmıştır.

Dahiliye Vekili
Hilmi Uran

NEŞRİYAT
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 82 13785

1341

Çanakkale Vilâyeti Gelibolu kazasının Evreşe nahiyesine bağlı Muarız ve Sazlıdere köylerinin, Edirne Vilâyeti Keşan kazasının Yerlisu nahiyesine bağlanmasına dair Dahiliye Vekâletinden alınan 30/11/1944 tarih ve 22103/4/9713 sayılı yazının bir örneği yukarıya çıkarılmıştır.

Gerekenlere tebliğini rica ederim.

A. Ö.

NEŞRİYAT
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 82/14022

1342

Ordu Orta Okulu Türkçe Öğretmeni Sıtkı Can tarafından hazırlanıp bastırılan «Büyük Harfler ve Yazı

İşaretleri» adlı eserin ilk ve orta okullara tavsiyesi uygun görülmüştür.

İlgililere tebliğini rica ederim.

Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

NEŞRİYAT
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 83/13632

1343

Rakım Çalapa tarafından çıkarılmakta olan «Amatör» adlı derginin orta okullarla sanat ve köy enstitülerine tavsiye edilmesi uygun görülmüştür. İlgililere tebliğini rica ederim.

A. Ö.

Satış yeri: İstanbul Yeni Postane cad. No. 8
Fiyatı: 30 kuruş

İLK ÖĞRETİM UMUM
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 6/15870

1344

Köy Enstitüsü mezunu öğretmenlerden fiili hizmetle askere alınanların bazı valiliklerin yanlışlıkla 4379 sayılı kanun hükmünü tatbik ederek işlerinden ayırdıkları tarihten itibaren, vazifeleriyle ilişkilerini kesmek istedikleri cereyan eden muameleden anlaşılmalıdır. Fiili hizmetle askere alınan Köy Enstitülerinden mezun öğretmenlere asteğmen oluncaya veya askerî memurluk tevcihine kadar yani yedek-subay okulunda öğrenci buldukları müddette 3803 sayılı kanunun 9 uncu maddesi mucibince aylık ücretlerinin üçte ikisinin verilmesi lazımdır.

Fiili askerlik hizmetini yapan Manisa valiliği Soma kazası öğretmeni İsmail Özdemir'e ücretinin üçte ikisinin ödenmesi hakkında Maliye Vekilliğinin

Köy Enstitüsü mezunu öğretmenlerin fiili hizmetle askere alınmalarının bazı valiliklerin yanlışlıkla 4379 sayılı kanun hükmünü tatbik ederek işlerinden ayırdıkları tarihten itibaren, vazifeleriyle ilişkilerini kesmek istedikleri cereyan eden muameleden anlaşılmalıdır. Fiili hizmetle askere alınan Köy Enstitülerinden mezun öğretmenlere asteğmen oluncaya veya askerî memurluk tevcihine kadar yani yedek-subay okulunda öğrenci buldukları müddette 3803 sayılı kanunun 9 uncu maddesi mucibince aylık ücretlerinin üçte ikisinin verilmesi lazımdır.

Fiili askerlik hizmetini yapan Manisa valiliği Soma kazası öğretmeni İsmail Özdemir'e ücretinin üçte ikisinin ödenmesi hakkında Maliye Vekilliğinin

den Manisa Defterdarlığına gönderilmiş olan 11/VII/1944 tarihli ve 13128/5080 sayılı yazının örneği bu hususla ilgili olduğundan aşağıya çıkarılmıştır.

Gereğince iş yapılmasının ilgililere tebliğini rica ederim.

H. T.

Maarif Vekili a.
İhsan Sungu

Suret:

Manisa Vilâyeti Defterdarlığına
Vilâyetiniz Soma kazası Malmüdürlüğünden
alınan 4/V/1944 tarihli ve 13/44/476 sayılı yazıda;

Muvazzaflık hizmetini ifa için askere alınan Yağcılı köyü yirmi lira ücretli öğretmene asteğmen oluncaya kadar geçen müddet zarfında 3803 sayılı kanunun 9. maddesine tevfiğin ücretinin ikide üçü nispetinde verilmesi için Maarif Vekâletinin iş'arna atfen vilâyet makamınca emredilmesi üzerine keyfiyetin 21/1/1943 tarihinde neşrolunan 4373 sayılı kanuna muğayir olması hasebiyle bu ücretin verilip verilmemesi hususunda tereddüdedildiği bildirilmektedir.

1 — 3803 sayılı Köy Enstitüleri kanunu Köy Enstitüsü ve bu Enstitüden neşet eden öğretmenlerin vaziyetlerini tâyin eden hususi bir kanun olup maas kanununa ek 4376 sayılı kanun hükümleriyle alakası yoktur.

2 — 3803 sayılı kanunun 9. maddesinde; (Köy Enstitülerinden mezun öğretmenlerin fiili askerlik hizmetleri esasında kayırları terkin olunmayacağı gibi kendilerinde 10076 numaralı kanunun mucibince asteğmenlik veya askerî memurluk tevcihine kadar almakta oldukları ücretin üçte ikisi aylık tazminat olarak verilir) denilmektedir.

Bu itibarla muvazzaflık hizmetini ifa için şâh altına alınan Yağcılı köyü okulu öğretmeni Köy Enstitüsünden mezun bir öğretmen olduğu takdirde kendisine asteğmenlik veya askerî memurluk tevcihine kadar almakta olduğu ücretin üçte ikisinin verilmesine bir mahzur görülmemektedir.

Keyfiyetin mezkûr kaza malmüdürlüğüne tebliğini rica ederim.

Maliye Vekili
İmza

BU DERGİDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMİMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

T. C.

MAARIF VEKİLLİĞİ

TEBLİĞLER DERGİSİ

CILT: 7

18 KÂNUNUEVVEL 1944

SAYI: 307

KARARNAMELER :

T. C.
BAŞVEKÂLET MUAMELÂT
UMUM MÜDÜRLÜĞÜ
Kararlar Müdürlüğü
Karar sayısı: 3/1883

Kararname sureti

Sihhat müesseseleriyle, resmî tedris ve Türk Maarif Cemiyeti müesseselerine ucuz fiyada şeker verilmesi hakkındaki Sihhat ve İçtimai Muavenet, Maarif, Ziraat, Dahiliye, ve Münakalat Vekilliklerinin teklifleriyle Maliye Vekilliğinin mütalâaları İcra Vekilleri Heyetince 6/12/1944 tarihinde tevkik edilerek:

Umumi Muvazeneğe dahil dairelere, mülhak bütçeli idarelere hususi idare ve Belediyelere ve menafii umumiyeye hadim cemiyetlere ait bilmum sihhat müesseseleriyle resmî tedris müesseselerinin ve Türk Maarif Cemiyetine bağlı lise ve talebe yurtlarının, Darülaceza ve Manisa Beyne'milel Moris Şinasi hastanesinin ihtiyacı olan şekerin hükümetçe ekme ve ekmelek hububat ve sair eşya maddelerinin dağıtılmasına dair tahminatı müsteniden değişmez ve dar gelirli lere dağıtılan fiat üzerinden verilmesi kabul olunmuştur.

Reisicumhur
İSMET İNÖNÜ

Başvekilli - Adliye Vekili M. M. Vekili
Ş. Saraçoğlu R. Türel A. R. Artunkal

Dahiliye Vekili Hariciye Vekili Maliye Vekili
Hilmi Uran H. Saka N. E. Sümer

Maarif Vekili Nafia Vekili İktisat Vekili
Hasan-Âli Yücel Sırrı Day Fuat Sirmen

S. İ. M. Vekili G. İ. Vekili Ziraat Vekili
Dr. H. Alataş S. H. Ürgüplü Ş. R. Hatipoğlu

Münakalat Vekili Ticaret Vekili
A. F. Cebesoy S. C. Sirel

KARARLAR :

305 inci sayının devamı

Talim ve Terbiye Heyeti Kararı

Karar sayısı: 424 ÖZET:
Karar tarihi: 11, XI/1944 Gazi Terbiye Enstitüsü müfredat programı h.

FİZİK - KİMYA ŞUBESİ

GENEL MATEMATİK

Birinci ve ikinci sömestride baştada 3 saat, üçüncü ve dördüncü sömestride baştada 1 saat Üslur ve üslü kemiyetler, kesir veya negatif üs-

ler; bunlarla işlemler. Bir tam çok teriminin diğer birçok terimle bölünmesi. x—a ile bölmeden çıkacak kalan ve bölünebilme şartı. Birçok teriminin kökleri ve çarpanlara ayrılması. Değişkeni — ∞ dan + ∞ a kadar değiştirerek, çizgel çarparlara ayrılmış birçok teriminin işaretinin, incelenmesi. Bir değişkenli rasyonel bir kesrin işaretinin incelenmesi.

Basit fonksiyon kavramı; limit; limitlere dair esas kuralların örneklerle izahı. Fonksiyonlarda süreklilik ve kesiklik ve bunların örneklerle izahı.

Türev; geometrik mânası; bir toplamın, bir çarpımın, bir bölümün türevi. Fonksiyon; fonksiyonun türevi. Z = [f (X) m] fonksiyonunun türevi.

Bir değişkenin, bir fonksiyonun değişiminde türev işaretinin rolü. Artma, eksilme, maksimum, minimum. Birinci, ikinci ve üçüncü dereceden tam çok terimli şeklindeki bir fonksiyonun değişimi ve grafiği.

y = m x + n fonksiyonunun grafiği bir doğru olduğunun ispatı. Sabit bir noktadan geçen ve eğimi, belli olan bu doğrunun, sabit iki noktadan geçen bir doğrunun denklemi. Bir noktadan bir doğruya uzaklığı. Dayirenin denklemi. Elips ve hiperbolün denklemleri. Parabolün denklemi. Bu eğrilerin teget ve normallerinin denklemleri.

Bir değişkenli fonksiyonda asimptotlar ve örnekler

$y = \frac{ax+b}{a'x+b'}$ ve $y = \frac{ax^2+bx+c}{a'x^2+b'x+c'}$ tipindeki fonksiyonlar değişimi ve grafikler.

Trigonometrik fonksiyonların tanımı, değişimi, grafiği ve aralarındaki esas bağıntılar. Logaritma cetvellerinin kullanılması. a±b nin trigonometrik çizgileri, tahvil formülleri, 1 ve 2 bilinmeyenli trigonometrik fonksiyonların türevleri. Türev yardımıyla bazı basit tipteki trigonometrik fonksiyonların değişimi ve grafiği.

Üçgenlerde basit bağıntılar, Üçgenlerin çözümü. Newton iki terimli formülü.

Seriler: Aritmetik ve geometrik seri: Pozitif terimli seriler; d'Alembert ve Cauchy kuralları. Yakın sak seriler. $(1+\frac{1}{m})^m$ ifadesini m = ∞ için limiti. e

x ve a fonksiyonlarının incelenmesi bir değişkenli fonksiyonlar için Taylor, Mac-Laurin formülleri ve serileri. Çok raslanan başlıca fonksiyonların seriyeye açılması, belirsiz şekiller; Hôpitales kuralı.

Ters fonksiyonlar ve türevleri. Dayiresel ters fonksiyonlar, bunların seriyeye açılması. Logaritma fonksiyonu; L (1+x) in seriyeye açılması.

Karmaşık sayı, temel işleme ve bunların geometrik mânası, Moivre formülü, yaşların bölünmesi problemi. Bir tam çok teriminin en genel şekilde çarpanlara ayrılması. Rasyonel bir kesrin basit kesirlere ayrılması. Lagrange - Toisson formülü, bir bilinmeyenli cebirsel bir denklemin çözümünde yaklaşıklık metotlar.

İki ve üç değişkenli fonksiyon hakkında kısa izahlar: kısmi türevler. Diferensiyel tanımı ve geometrik mânası. Türevi hesaplanabilen fonksiyonların

diferensiyelleri. Tam diferensiyel. Fizikten alınan diferensiyel ifadelerle dair örnekler.

İkel fonksiyonun tanımı ve alan kavramı kabul edilerek varlığının ispatı. Rasyonel bir kesrin itamarı. Trigonometrik ifadelerin itamarı. Seriyeye açarak itamarı. Sınırlı tamamı: alanların hesaplanması. Bir yay uzunluğunun hesaplanması. Bir dâire yüzeyin alanının hesabı. Basit tamamıyla hesaplanabilen hacimler.

Diferensiyel denklemlerin nası meydana geldiği hakkında fizik ve kimyadan alınacak örnekler. Birinci basamaktan diferensiyel denklemler: Değişkenlerin ayrılabilen başka üpleri.

Sabit katsayılı, ikinci basamaktan çizgel diferensiyel denklemler: ikinci tarafı sıfır veya ikinci tarafı f (x) gibi birçok terimli veyahut a cos m x + b cos m x veyahut a e^{mx} şeklinde veyahut bunların toplamı şeklinde olan böyle bir diferensiyel denklemin itamarı.

Fizikte ras'anan başlıca kısmi diferensiyel denklemlerin itamarı hakkında örnekler. Tam diferensiyel lerin itamarı hakkında basit örnekler.

MEKANİK

İkinci sınıf: Haftada 2 saat

Statik;

Noktanın statigi: Kuvvet. Vektörler; tanımları; izdüşümleri; geometrik toplamları. Maddi nokta. Statığın prensipleri. Bir maddi noktanın dengesi. Serbest olmanın noktanın statigi. Kayma sürünmesi. Serbest olmanın bir noktanın sürtünmesiz dengesi. Hareketli bir noktanın bir yüzey üzerindeki sürtünmeli dengesi.

Katların dengesi: İç ve dış kuvvetler. Bir kuvvetler sisteminin iki kuvvete, bir kuvvete, bir kuvvet çiftine indirilmesi. Paralel kuvvetlerin birleşimi. Kuvvet çiftlerinin birleşimi.

Momentler: Varignon teoremi. Genel bileşik ve bileşik moment. Dengenin analitik şartları.

Ağırlık merkezleri: Bir katı cismin, bir prizmanın, bir silindirin ağırlık merkezi.

Serbest olmanın katı cismin statigi. Bir sabit noktaya bulunan bir katı cismin, bir sabit eksen etrafında dönen bir katının, bir düzlem üzerinde dâirümsüz duran katının, bir katı cisimler sisteminin dengesi.

Kinematik:

Doğrusal hareket: Düzgün hareket. Ortalama hız. Doğrusal hareketin hızı. İvme. Hız ve ivme diyagramları. Cisimlerin düşmesi

Salınım hareketi.

Eğrisel hareket: Ortalama hız. Hodograf. İvme. Hız, ivmenin izdüşümleri. Dayiresel hareket. Hız vektörünün kutupsal koordinatlara göre bileşenleri. İvme vektörünün tegetsel bileşeni.

Katı bir cismin başlı hareketleri: Öteleme hareketi. Dönme hareketi.

Hareketlerin birleşimi: Temel teorem. Helisel hareket. İvmelerin birleşimi.

Dinamik:

Kütle. Eğlensizlik prensipi.
Mekanik temel prensipi: Kuvvetlerin bileşimi prensipi. Etki ve tepkinin eşitliği prensipi. Yer çekimi. Kuvvet alanı. Kuvvet fonksiyonu seviye yüzeyleri. Noktanın dinamiği. Ağırlıklı bir noktanın hava içindeki hareketi. Alanlar kanunu.
İş: Grafikte gösterme. Kuvvetin bir kuvvet fonksiyonundan türemesi hali: Gezegenlerin hareketi. Basit sarkaç. Bir eğik düzlem üzerinde sürtünmesiz hareket eden nokta. Bir eğri veya bir yüzey üzerinde sürünerek hareket eden nokta. Katının dinamiği.
Basit makineler: Eğik düzlem. Löveye. Çarkık. Makaralar. Mekanik birimler.

FİZİK

Birinci sınıf: Haftada 4 saat ders
 2 saat pratik çalışma
İkinci sınıf: Haftada 4 saat ders
 2 saat pratik çalışma

Fizikte metot, ölçme, birim kavramı; gözlem, deney, kanun, hipotez ve teori kavramları hakkında bilgiler.

Kinematik: Hareket, hız, ivme. Dinamiğin temel kanunu; özel hal: cisimlerin düşmesine tabiki. Ağırlık ve kütle kavramları, ağırlık ve kütle birimleri.

Dinamiğin temel kanununun tatbikatı: Atwood makinesi, eğik düzlem ve diğer misaller. Havada düşme, limit hız.
 Potansiyel ve kinetik enerji. Mekanik enerjinin sakımı.

Hareket miktarı; hareket miktarının sakımı. Misaller: Balistik sarkaç, ilâh.
 Birim sistemleri: C. G. S., M. T. S. ve M. K. S. sistemleri.

Dönme hareketleri: İymenin, hodograf vasıtasıyla, vektöriyel tarifi. Düzgün dairesel harekette hız ve ivme ve muhtelif kemiyetler: (periyot, frekans, çizgisel ve açsal hız) cinsinden ifadeleri.

Dönme hareketindeki kinetik enerji: Dönen bir cismin kinetik enerjisinin hesabı, eğlensizlik momentinin tarifi; basit eğlensizlik momentü hesapları.

Dinamiğin temel kanununun dönen bir cisme tabiki: Atwood makinesinin tekerlek de hesaba katılarak incelenmesi; eğik düzlem üzerinde yuvarlanarak düşen cisimler (meselâ küre ve silindir).

Hareket miktarının sakımı kanununun dönen cisimler için alacağı şekli, misaller.
Periyodik hareketler: Periyot, frekans, pülzasyon... ilâh.

Sinüsoidal hareket: Hız, ivme ve kuvvet. Misaller: basit sarkaç, esnek kuvvetler tarafından hâsıl edilen salınımlar.

Evrensel çekim kanunu; özel hal: yer çekimi. g'nin enlem ve yükseklikle değişmesi, g'nin ölçülmesi. Gezegenlerin hareketleri. Kepler kanunları.

Satetik: Vektör kavramı; Vektöriyel kemiyetlerin gösterilişi; Vektörler üzerinde işlemler, kuvvedere tabiki.

Muhtelif kuvvetlerin tesirine mâruz bulunan bir cismin dengesi şartları: Misaller. Terazi; duyarlık ifadesinin çıkarılması.

Yogunluk tâyini. Hidrostatik. Pascal prensipi. Arşimet prensipi. Yüzen cisimler, denge şartları.

Gazların statik. Atmosfer. Manometreler. Barometreler. Havanın önceden kestirilmesi hakkında bilgiler.

Hidrodinamik ve aerodinamik hakkında bilgiler. Kılcal olaylar.

Akustik: Sesin yayılma hızı. Ses veren teller ve ses boruları hakkında bilgi.

ISI

Sıcaklık kavramı: Termometreler: Nörmal termometre. Civalı termometre.

Katıların uzama ve genişlemesi, sıvı ve gazların genişlemeleri. Gazların genişleme ve sıkılaşma kabiliyetleri: Mariotte ve Gay - Lussac kanunları. Mutlak sıcaklık; gazların hal denklemleri.

Isı kavramı: Bir ısı miktarının tarifi ve ölçülmesi; Kalorimetre: Karışımlar metodu. Katı, sıvı ve gazların ısıtma ısıları, ölçümleri.

Hal değişimleri: Kanunları; ergime ısısı, buharlaşma, sıvılaşma, Andrews eğrisi; kritik nokta. Buharlaşma ısısı.

Isı makineleri.
Termodinamik:
 Bir sistemin değişimleri. Özel hal: hacim ve basınçtan ibaret iki değişken hali. Eşdeğerlik prensipi. J'nin tâyini, iç enerji; iç enerji değişim miktarı; enerjinin sakımı prensipi:

Carnot prensipi: tersinir değişimler. Tek bir ısı kaynağıyla değişimler. Birbirinden farklı iki ısı kaynağıyla tersinir değişimler, Termodinamik sıcaklıklar. İki kaynağıyla yapılan, tersinir olmayan, kapalı değişimler. Kapalı olmayan değişimler. Entropi, entropi değişiminin hesabı. Carnot prensibinin teçrüd edilmiş sistemlere tabiki. Enerjinin değersizleşmesi.

Geometrik optik:
 Işın yayılma hızı.
 Işın doğru yolla yayılması.
 Işın yansımaları: Aynalar.
 Işın kırılması: Tam yansımalar.
 Düzlem diyopter. Paralel düzlem yüzü levhalar.

Prizma.
 Küresel diyopter. İnce küresel mercekler.
 Fokometri.
 Merceklerin kusurları.
 Fotoğraf. — Projeksiyon aleti.
 Göz — görme.
 Işın dispersiyonu; Tayf. Cisimlerin renkleri.
 Spektroskopi.

Optik aletleri: Büyüteç. Mikroskop. Dürbünler. Teleskop.
 Fotometri.
 Işıma, Stefan ve Wien kanunları Kirchhoff kanunu.

Fizik Optik: Işın doğru yolla yayılması keyfiyetinin hatırlatılması. Kirinin. Young deneyi.
 Girişim saçaklarının hasıl edilmesi.
 Dalga boyu ölçülmesi.
 Saçak sisteminin yer değiştirilmesi.
 Billetin yarım mercekleri.
 Fresnel aynaları.
 Fresnel çift prizması.
 Newton halkaları.
 Ağlar.
 Çift kırılma.
 Polarizasyon.
Elektrik:

Elektrostatik: Coulomb kanunu ve gerçekleştirme metotları, elektrik miktarı birimi - Elektriksel iletkenler üzerinde dağılışı, yüzey yoğunluk - Elektriksel alan, teoremi - Elektrik potansiyel, potansiyel birimi; alan şiddetinin potansiyel yardımıyla hesabı - muhtelif alan şiddetleri hesabı - Elektrostatik basınç - Elektrik-tesir hakkında Faraday teoremi - bir iletkenin sığası, sığa birimi; Kondansatör, muhtelif şekilde kondansatörlerin sığa ifadeleri - kondansatörlerin birleştirilmeleri halinde sığa ifadeleri - Elektriklenmiş bir iletkenin elektriksel enerjisi, bir kondansatörün enerjisi - Elektrometreler ve kullanılmaları, Elektroskop.

Elektrik akımı: Elektrik miktarı; akım şiddeti; direnç. Ohm, Joule ve Kirchhoff kanunları. Direnç ölçülmesi, Wheatstone köprüsü; potansiyometre.

Magnetizma: Magnetik alan, düzgün bir magnetik alanın bir miknatıs çubuğuna tesiri, bir miknatısın magnetik momenti - düzgün bir alan içinde bir miknatısın sahın hareketi ve tenyot ifadesi - Arzun magnetik alanı, eğilme ve sapmanın tâyini metotları - Magnetik ölçüler için metotlar.

Bir doğru akımın hasule ettiği alan şiddeti; bir halkanın merkezinde, bir bobinin eksenü üzerinde bir noktadaki alan şiddeti - Miknatıslama, miknatıslanma şiddeti, magnetik indükleme ve geçirgenlik, histerezis; ferro, para, dia magnetizma.

Elektromagnetizma: Bir magnetik alanın bir akım üzerine tesiri elektromagnetik kuvvetin iş ifadesi; kapalı bir devrenin bir magnetik alan içinde hareketi; düzgün bir alanın düzlem bir devre üzerine tesiri, böyle devrenin magnetik momentü.

İndükleme: Elektromagnetik indükleme, öz indükleme, selfli bir devrede akımın teessüsü ve kesilmesi.
 Elektrostatik ve elektromagnetik birimler, pratik birimler ve birbirlerine tahvilieri.

Alternatif akım: bir sinüsoidal alternatif akım hakkında umumi bilgi; etkin şiddet, etkin potansiyel farkı; iki nokta arasında sarf edilen güç ifadesi - selfsiz, selfli, self ve sigahlı devrelerden geçen alternatif akımın etkin şiddet ifadeleri, rezonans hali - üç fazlı akımlar, - iki ve üç fazlı akımlarla döner magnetik alan temini; döner bir magnetik alanın bir miknatıs çubuğuna ve bir bobin üzerine etkisi, senkron ve asenkron motorlarının esasları - Elektrik enerjinin nakli, transformatorlar-Alternatif akımın doğrultulması, cıva buharlı elektronik doğrultmaçlar. İki levha arasında patlama gerilimine ait kanun, az basınçlı gazlar içinde deşarj. Katod ve X ışınları. Bir Kondansatörün boşalması, titreşimli boşalma şartı. Bir titreşim devresinin priyot ifadesinin bulunması, titreşim devrelerinin rezonansı, açık titreşim devresi, Hertz titreşim üreteci, Sönümlü ve sönümsüz titreşimler. Bir triyot lambasının karakteristikleri; bir triyot lambasının titreşim üreteci, yükselteç ve detektör olarak kullanılması. Telsiz telgraf ve telefonda verme ve almanın esasları ve bu hususta kullanılan montajlar. Fotoelektrik selül ve tıbbikati.

Radyoaktivite hakkında bilgi. Maddenin yapısı hakkında bilgiler.

KİMYA

1 inci ve 2 nci sınıflarda haftada 3 saat ders, 3 saat laboratuvar.

Madensiler
 1) **Başlangıç:** Fiziksel ve kimyasal olaylar, maddenin sakımı kanunu. Kimyasal bileşikler ve karışımlar. En önemli kimyasal işlemler.

2) **Hava ve Ateş:** Oksijenleme ve yanma, havanın özellikleri. Sıvı hava. Havanın bileşimi. Oksijen, azot, soy gazlar.

3) **Su:** Suyun mahiyeti, suyun analizi, hidrojen, yayınma, suyun sentezi, indirgenme, suyun özellikleri. Su buharının basıncı, Le Chatelier prensipi, kimyasal dengenin tabii olduğu şartlar, eritlik, eriyiklerin kaynama ve donma noktaları. Oksijenli su.

4) **Atomlar, moleküller, iyonlar:** Müsyyen oranlar kanunu, artan oranlar kanunu, Daltonun atom teorisi, gaz kanunları, Gay-Lussac hacimler kanunu, Avagadro kanunu. Osmotik basınç. Ebullioskopi ve kriyoskopi. Gaz ve buharların molekül ağırlıklarının tâyini. Atom ağırlığının tâyini. Valans, eşdeğer ağırlık, elektrikli çözüme teorisi.

5) **Asitler, bazlar, tuzlar:** Asitlerin ve bazların kuvveti, radikaller. Hidrojen iyonları konsantrasyonu.
 6) **Halojenler:** Klor, klorlu hidrojen, klorun oksijenli bileşikleri. Oksidlenme ve indirgenme kavram-

larının genişletilmesi. Brom, bromlu hidrojen, bromürler. İyot, iyotlu hidrojen, iyodürler. Fluor, fluorlu hidrojen, fluorürler.

7) **Kükürt grubu:** Kükürt, kükürtlü hidrojen ve sülfürler, kükürt dioksit, sülfüroz asit ve sülfütlü, kükürt trioksit ve sülfürik asit, tiyosülfürik asit ve tiyosülfatlar. Selenyum ve tellur hakkında kısa bilgi.

8) **Azot-Fosfor grubu:** Azot, amonyak, azotun oksitleri. Nitroz asit ve nitritler. Nitrik asit ve nitratlar. Fosfor, fosforlu hidrojen. Fosforun oksit ve asitleri. En önemli arsenik ve antimovan bileşikleri.

9) **Karbon - silisyum grubu:** Karbon bileşikleri, süle. Silisyum ve en önemli silisyum bileşikleri. Bor, borik asit ve boraks. Kolloitler.

Madenler
 10) **Alkali madenler:** Sodyum, potasyum ve bileşikleri, tayf analizinin esasları, amonyum bileşikleri.
 11) **Toprak alkali madenleri:** Magnezyum, kalsiyum madenleri ve bunların en önemli bileşikleri. Stronsiyum ve baryum hakkında kısa bilgi.
 12) **Aluminyum grubu:** Aluminyum ve bileşikleri, izomorfi. Nadir toprak madenleri hakkında kısa bilgi.
 13) **Ağır madenler:** Demir ve en önemli bileşikleri. Kobalt ve nikel bileşikleri, en önemli manganez bileşikleri.
 14) **Krom grubu:** Krom ve en önemli bileşikleri. Molipten volfram ve uranyum hakkında kısa bilgi.
 15) **Kalay - kurşun grubu:** Kalay ve en önemli bileşikleri. Kurşun ve en önemli bileşikleri.
 16) **Çinko grubu:** Çinko ve en önemli bileşikleri, galvanî pilleri teorisi. Kadmiyum hakkında kısa bilgi.
 17) **Yarı asit madenler:** Cıva ve bileşikleri. Bakır ve bileşikleri.
 18) **Asit madenler:** Gümüş ve bileşikleri. Aitın ve bileşikleri. Platin ve bileşikleri. Platin madenleri.
 19) **Periyodik sistem:** Radyoaktivite ve atomun yapısı.
 20) **Anyon ve katyonların aranma ve tanınmaları.**

Organik kimya
 21) **Organik bileşiklerin analizi:** Nitel analiz. Nicel analiz.
 22) **Karbon bileşiklerinin yapısı:** İzomeri, homolog sıralar.
 23) **Hidro karbonlar:** Parafinler, olefinler, asitilen sınıfı. Hidro karbonların halojenlerle mübadele mahsulleri.
 24) **Alkoller:** Meçil alkol, etil alkol, alkolik mayalanma, alkolü içkiler hakkında kısa bilgi.
 25) **Aldehidler ve ketonlar:** Formaldenit, asetaldehit, aseton.
 26) **Yağ asitleri:** Formik asit, asetik asit ve tuzları. Büterik asit, yüksek yağ asitleri, yağlar.
 27) **Eterler:** Merkaptan ve tiyosterler
 28) . . . . . Esterler ve âminler.
 29) . . . . . Madenli organik bileşikler.
 30) **Okül yağ asitleri:** Laktik asit.
 31) **Dibazik asitler:** Oksalik asit, tartrik asit.
 32) . . . . . Gliserin, sabun, mum.
 33) . . . . . En önemli siyan bileşikleri.
 34) . . . . . Karbon hidratlar.
 35) **İtrel bileşikler:** Benzol, fenol ve benzol türevleri.
 36) . . . . . İtrel nitro ve amino bileşikleri.
 37) . . . . . En önemli anilin boyaları.
 38) . . . . . Naftalin ve antrasen, indigo. Alkaloitler.
 39) . . . . . Eteri yağlar. Yumurta akı maddeleri.
 NOT:
 Öğretmenin hazırlayacağı bir programa göre orta okul kimya müfredatı dördüncü sınıfta öğrencilere sıra ile taktir ve izah ettirilecektir.

Her öğrenci hazırladığı dersi verdikten sonra dersin münakaşası yapılacak, - orta okul kimya müfredatına ait olarak yapılacak - deneylerde orta okul kitabında gösterilen aletlerden başkası kullanılmayacaktır.

RESİM — İŞ**I Sınıf****Haftada 1 saat**

A) **İş:** Atelye alet ve malzeme bilgisi verilecek. Mukavva, tel, tenek, tahta, çamur, alçı gibi işlerin tekniği gösterilecek ve bunlara ait iş kanunları, orta okul kitapları incellettirilecek, yapımları mümkün ders vasıtaları ve ders aletleri talebe yaptırılacaktır.

B) **Resim:** Orta okul, fizik, kimya derslerine göre siyah tahtaya sematik resim çizilecek için rediz ucu ile siyah - beyaz ve renkli olarak yazdırılacaktır.

HUSUSİ ÖĞRETİM USULÜ VE DERS TATBİKATI**II Sınıf****Haftada 1 saat**

Fizik - kimya öğretiminin hedefleri. Bu derslerde temin edilecek seviye. Bu bilimlerde takibedilecek metot.

Aletlerin ve vasıtaların montajının dersin evvel hazırlanmasındaki önem. Derslerde taktir, deneylere ve problemlere ayrılmak zaman.

Orta okulda okurulan fizik ve kimya kitaplarının incelenmesi. Orta okulda kullanılacak aletlerin incelenmesi ve bunların iyice tanıtılması. Bu alet ve vasıtalarla deneyler yaptırılması. Orta okul laboratuvarlarının tertibi, aletlerinin tanzimi ve korunması. Eksik takımların ne suretle ikmal edileceği.

Okul çevresindeki fizikî bilimlerle ilgili müesseseler ve fabrikaların tanıtılması. Yardımcı kitapların incelenmesi. Her bilim için hususi defterler tutulması.

Ders-plânlarının ne suretle hazırlanacağı. Dördüncü sınıfta talebe orta okullarda ders tatbikatına götürülecektir.

NOT:
 Fizik - Kimya şubesinde bu ders için ayrılan zaman şube öğretmenleri tarafından münavebe ile kullanılacaktır.

BİYOLOJİ ŞUBESİ**BOTANİK****I. ve II. nci sınıflarda****Birinci sınıfta haftada 3, ve ikinci sınıfta haftada****2 şer saat****I inci sınıf****I ve II nci sınıflarda haftada 3'er saat****MORFOLOJİ****Birinci kısım — Birinci bölüm.****HÜCRE BİLGİSİ.****I —) Hücrenin canlı kısımları:**

A —) Protoplazma.
 B —) Protoplazmanın fiziksel karakteri.
 C —) Protoplazmanın kimyasal karakterleri.
 D —) Hücrenin bölünme ve diğer yollarla çoğalması.

II —) Protoplazma içerisinde bulunan cansız maddeler.

A —) Plazma içerisinde bulunan cansız maddeler.
 B —) Plazma içerisinde bulunan cansız maddeler.

III —) Hücre zarı kimyasal karakteri.**Birinci kısım — İkinci bölüm.****BİTKİSEL DOKULAR****I —) Doku hakkında kısa bilgi.****II —) Dokunun ne yolda meydana geldiği.****III —) Hücre dokusundaki hücre zarları.**

A —) Hücre zarlarındaki tabakalar.
 B —) Hücre zarlarındaki geçit yolları.
 C —) Hücreler arası boşluklarının oluşumu.

IV —) Hücre çeşitleri doku çeşit ve sistemleri.

A —) Sürgen doku.
 B —) Gedikli doku.

Birinci kısım — Üçüncü bölüm.**BİTKİ ORGANLARI****I —) Gelişme organları:**

A —) Çiçeksiz bitkilerde gelişme organları.
 B —) Çiçekli bitkilerde gelişme organları.
 1 —) Gövde
 2 —) Yaprak
 3 —) Kök.
 4 —) Çiçekli bitkilerin kalınlığa gelişmeleri.

C —) Bitkilerin orta şartlarına uyarlak göstermeleri.**II —) Üreme ve üreme organları:**

A —) Canlılarda üremenin önemi.
 B —) Üreme biçimleri. (Üreme organları.)

III —) Partenogenez üreme.

A —) Döl değiştirme.

FİZYOLOJİ**İkinci kısım — Birinci bölüm.****I —) Fizyoloji hakkında bilgi ve bitkilerin kimyasal birleşimi.****II —) Bitkilerin topraktan ve havadan aldıkları besinler.****III —) Bitkilerin topraktan aldıkları besinlerin bitkinin içinde dolaşımı.****IV —) Karbon, azot ve oksijen gibi havada bulunan maddelerin özümlemesi.****V —) Yeşil bitkilerde hazırlanan maddelerin özümlemesi.****A —) Yeşil bitkilerde CO₂'nin özümlemesi, ve özümlemenin rutarı.****B —) Yeşil bitkilerde azotun özümlemesi.****C —) Yeşil bitkilerde sulfatlar, fosfatlar ve diğer maddelerin özümlemesi.****VI —) Hazırlanmış maddelerin bitki içerisinde dolaşımı.****A —) Yedek besinlerin dolaşımı.****VII —) Bitkilerde solunum ve mayalanma.****İkinci kısım — İkinci bölüm.****I —) Bitkilerde çeşitli devirler.****II —) Bitkilerde büyüme ve büyümeye başlanan**

A —) Büyüme olayı
 B —) Yaşama müddeti
 C —) Üreme şartları ve aşılama
 D —) Evrim.

3 üncü ve 4 üncü sınıflarda haftada 2 şer saat.**ÇİÇEKSİZ VE ÇİÇEKLİ BİTKİLER SİSTEMİ.****ÇİÇEKSİZ BİTKİLER.****Tallî bitkiler.****I —) Bakteriler.****II —) Mavi yeşil su yosunları.****III —) Kamçılılar.****VI —) Su Yosunları.**

A —) Diyatomeler.
 B —) Yeşil su yosunları.
 C —) Kavuşur su yosunları.
 D —) Su asıkları.

- E → Esmer su yosunları.
F → Kırmızı su yosunları.
V → *Cıvık Mantarlar.*
VI → *Mantarlar.*
A → Su yosunu mantarlar
B → Gerçek mantarlar.
VII → *Likenler.*
A → Askılı likenler.
B → Bazı dikenli likenler.

Kara yosunları:

- I → *Çiğir otları.*
II → *Yapraklı kara yosunları.*
Eğreltiler
I → *Çıplak eğreltiler.*
II → *Kibrit otları.*
III → *At kıvrıkları.*
IV → *Eğrelti otları.*

ÇİÇEKLİ BİTKİLER**I → Açık tohumlular, çamşiller.****II → Kapalı tohumlular.**

- A → İki çenekliler.
a → *Avrta taş yapraklılardan:* Karanfil, şakırtı, menekşe, ahlamur, ebeğümeci, sardunya, keten, at kestanesi, dam kuruğu, gül, bakla, maydanos, duvar sarmaşığı, akça ağaç ve asmağiller.
b → *Biyotik taş yapraklılardan:* Funda, çuha çiçekleri, zeytin, sarmaşık, hodan, ballıbaba, aslanagözü, paçanca, sinirotu, hanımeleni, çançiceklisi, kabak, portakal, tarakotu, ve bileşikçiller.
c → *Taçsızlardan:* Kayın, palamut, ceviz, söğüt, ısırgan, dut, sütleğen, ispanak, çınar ve loğusa otuğiller.
D → *Bir çenekliler:* Buğday, yılan yastığı, su mercimeği, zambak, nerikis, susen, muz ve salepçiller.

İNSAN ANATOMİSİ. FİZYOLOJİ VE SAĞLIK BİLGİSİ**I inci ve II nci sınıflarda haftada 2 saat.**

Biyolojinin konusu. Canlılık gösterileri, canlılar ve cansızlar arasındaki farklar: (madde ve enerji değişimi - metabolizma - irkilme, modifikabilite, üreme, yalnız söylenilecek -), hayat şartları ve canlıların dünya üzerinde yaşadıkları yer (Biosfer), **Bitkiler ve hayvanlar arasındaki farklar,** hayvanların ve sonra insanın biyolojideki yeri.

Hücre: Protoplazma (yapılışı, bileşimi ve hassaları), çekirdek (yapılışı, bileşimi ve hassaları) hücre şekilleri, üremesi (mitoz, amitoz), hücre doküriti ve tarihi. Laboratuvarda bir amip veya başka bir hücreli hayvan üzerinde deneyler yapılarak hücrenin belli başlı karakterleri gösterilecek.

Dokular: Şekilleri (epitel doku, katılgan doku, kas doku, sinir dokusu ve bunların çeşitleri), dokuların gövdükleri işleri. Laboratuvarda her doku okullara talebeler tarafından yapılan preparatlarda gösterilecektir.

İnsan: Yapılışı ve başlıca sistemleri.

İskelet sistemi: İnsan kemiklerinin şekilleri, beslenmesi gelişmesi, kemiklerin eklemleri ve çeşitleri, baş gövde ve üyelerin kemikleri (isimleri, şekilleri ve ödevleri), kemiklerin hareket şekli ve hareket kabiliyetleri (Laboratuvarda gösterilecek), iskelet sisteminin bakımı ve başlıca hastalıkları.

Kaslar: Çeşitleri, baş gövde ve organların başlıca kasları, kas fizyolojisi (beslenme-uyartılma yoluyla - kas enerjisi - katılma - oroliz'den sonraki gevşeme), kasların ödevleri, kas bakımı. Laboratuvarda gösteriler ile belli başlı kasların hangi hareketin yapılmasına yardım ettiği gösterilecek.

Sinir sistemi: Beyin, büyük beyin, omurilik, sinirler (sempatik ve parasempatik sistemi) in morfoloji ve anatomisi, belli başlı sinirlerin çıktıkları ve gittikleri yerler, sinir uçları.

Sinir sistemi fizyolojisi: uyarının nakli, refleks asosiasyon merkezleri ve bunların ödevleri.

Uyku ve rüya hakkında özelliği bilgileri. Sinir sisteminin yorgunluğu. Beyin, küçük beyin, omuriliksoğana ve omuriliğin ödevleri. (Basit deneylerle laboratuvarda insan, kurbağa ve böceklerde sinir sisteminin nasıl çalıştığı gösterilecek, diz kapağı refleksi gibi basit reflekslerin şemaları çizilecek.) Sinir sisteminin bakımı, sinir sisteminin yıpratıcı içki, tütün ve süsümsal v. s. hakkında özelliği bilgileri verilecek.

Dokunum duygusu: Deri anatomisi ve fizyolojisi, his hücreleri, deri yaralanması ve bakımı. Tadım duygusu: Dil anatomisi ve fizyolojisi. Koklama duygusu: Burun anatomisi ve fizyolojisi. Görme duygusu: Göz anatomisi ve fizyolojisi. Görme kusurları.

Duygu organlarının bakımı ve bunlara ait deneyler.

Beslenme: Besin ve çeşitleri, kimyasal bileşimler, yağ - hidrokarbon - protein oranları ve tek besin ile beslenmenin zorluğu (muhtelif besin çeşitlerinin vücutta gördükleri işler) vitaminler, içkiler çeşitleri ve vücuttaki zararları.

Sindirim sistemi: Anatomisi (ağız, dişler, yutak, yemek borusu mide ve barsakların yapıları) ve fizyolojisi (salgılar ve ödevleri) sindirim bezleri (Tükürük bezleri, pankreas ve karaciğer) yapıları ve ödevleri, sindirim sisteminde ve mekanik ve kimyasal olaylar. (Hayvan deneyleriyle veya pepsin, insülin gibi maddelerle kimyasal olayların laboratuvarda gösterilmesi), sindirim organlarındaki parazitler, zararları ve fadyaları, emilme olayı ve başlıca yolları, sindirim organının bakımı, besilerin ve sporun önemi.

Karın boşluğunun zararı: Yapılışları, ödevleri, ve hastalıkları.

Dolaşım sistemi: Kas, bileşimi, katı, sıvı, ve gaz kısımlarının incelenmesi. Kan pıhtılaşması, serumun ödevleri, kan hücreleri ve ödevleri.

Dolaşım organının yapıları (yürek, atar damar, kırıl damar ve toplar damarlar), yüreğin ödevi, kardiyograf yüreğin sesi; atar, toplar ve kırıl damarlarda kanın dolaşımı ve sebepleri. Küçük büyük dolaşım, dolaşım hastalıkları, (yürek büyümesi ve sebepleri, kapakçık bozuklukları, yürek çarpıntısı, damar sertleşmesi, varis ve hemeroit), yürek ve damarların bakımı ve burada sporun önemi, lenf aparesi, yapıları, lenfin birleşimi, lenf dolaşımının sebepleri vücut müdafasındaki önemi.

BAGIŞIKLIK: Duyatlık, başlıca antikorlar aşısı ve serumlar.

SOLUNUM SİSTEMİ: Göğüs boşluğu zararları, akciğerler ve yolları yapıları, solunumda mekanik ve kimyasal olaylar, ciğerlerin kapasitesi, ciğerlerde ve dokularda gaz alımı ve verimi, solunumun durması, ve sebepleri, solunum aparesi hastalıkları (verem, zatürree, zatülcenp gibi) solunum aparesi bakımı ve spor.

GIRTLAK: yapıları ve ödevi, ince ve kalın sesli olmanın sebepleri, vücut ısıtı oluşu, ayarlanması, soğuk ve sıcakla mücadele.

SALGI SİSTEMİ: Böbreklerin yapıları ve ödevleri.

Ter bezleri: yapıları ve ödevleri, İç salgı bezleri: (Dalak, tiroit, timüs, böbrek üstü bezleri, pankreas) yapıları ve ödevleri. **ÜREME ORGANLARI:** Kadın ve erkekte yapıları, ödevleri bunların hastalıkları ve bakımı. Döllenne ve embriyonun teşekkülü.

Not:

a → Vücutun başlıca sistemlerinin fizyolojisi üzerinde durulacak ve her bahsin sonunda bu bahisle ilgili sağlık bilgisinden bahs olunacaktır.

b → Laboratuvar çalışmasında çeşitli hayvanların anatomileri yapılarak sindirim, dolaşım; solunum, sistemleri incelenebilecek.

c → Hazırlanmış preparatlardan değişik dokular gösterilir.

d → Laboratuvarda mevcut alçı modelleri incelenebilecektir.

e → Bazı fizyoloji deneyleriyle resim iş dersinde vücut organlarının bazılarına alçıdan müjaları yaptırılır.

ZOOLOJİ

1 ve 2 nci sınıflarda

1. inci sınıfta haftada 3, 2. nci sınıfta haftada 2 saat **GİRİŞ.**

A → Zoolojinin tarihi, canlılar cansızlar ve bitkilerle hayvanlar arasındaki farklar.

B → Zoolojinin kolları.

C → Zoolojinin tarihçesi.

1. inci bölüm.**MORFOLOJİ VE SİSTEMATİK.**

I → Hücre doku bilgisi.

Hücrenin genel morfolojisi. Hücrenin ve çekirdeğin bölünmeleri, dokular.

II → Hayvan vücudunun yapı plânları.

III → Fert ve hayvan toplulukları.

IV → Hayvanların sınıflandırılması.

1. inci şube: Bir hücreliler:

Kamçılılar.

Kökbacaklılar.

Sporlular.

Haşlamalılar.

ÇOK HÜCRELİLER**2. nci şube: Süngerler.****3. üncü şube: Sölenterler.**

Hidrozoa.

Syphozoa

Antozoa.

4. üncü şube: Solucanlar:

Alt şube: . . . . . yassı solucanlar

« « . . . . . Yuvarlak solucanlar.

« « . . . . . Halkalı solucanlar.

5. inci şube: Eklem bacaklılar:

Alt şube: . . . . . Kobuklular

« « . . . . . Entomotraka

« « . . . . . Malakotraka

Alt şube: . . . . . Örümcekçiller.

« « . . . . . Akrepler.

« « . . . . . Örümcekler.

« « . . . . . Uyuz böcekleri

« « . . . . . Tracheata:

« « . . . . . Protocheata.

« « . . . . . Myriopoda.

« « . . . . . Hexapoda.

6. inci şube: Yumuşakçalar:

« « . . . . . Amphineura.

« « . . . . . Karından Bacaklılar.

« « . . . . . Kafadan bacaklılar,

« « . . . . . Yassı solungaçlılar.

7. nci şube: Derisi dikenliler.

« « . . . . . Deniz lüleleri.

« « . . . . . Ophiuroidea.

« « . . . . . Deniz yıldızları.

« « . . . . . Holoturiter.

8. inci şube: Chordata:

Alt şube: . . . . . Tunicata: (gömeçliler)

« « . . . . . Copepoda.

« « . . . . . Tulumlular.

« « . . . . . Salpae

« « . . . . . Acrania,

« « . . . . . Vertabrata: (Organ sistemlerinin karşılaştırılması incelenmesi)

« « . . . . . Deri iskelet. sinir sis-

temi, duyu organları, dolaşım sistemi, uregenital organlar.)

Sınıf: 1.: Balıklar.

» 2.: Kurbağagiller.

» 3.: Sürüngenler.

» 4.: Kuşlar.

» 5.: Memeliler.

11. inci bölüm:**FİZYOLOJİ VE GELİŞME**

A → Metabolizma.

B → Hareket.

C → Irkilme . . . . . (A,B,C, deki konular insan anatomisi ve fizyolojisi dersinde etraflıca geçeceğinden burada fazla durulmayacaktır.)

D → Hayvanlarda çoğalma

a → Hücre bölünüşü esasındaki olaylar, döllenme epeysel hücrelerin oluşu.

b → Bir hücrelilerin gelişmeleri.

c → Çok hücrelilerin gelişmeleri: Embriyonun gelişmesi, çok hücrelilerin çeşitli gelişme şekilleri, metamorfoz, bitkisel çoğalma, döli değişmesi, regenerasyon.

E → Gelişimin şartları:

a → Dış gelişme faktörlerinin etkisi, modifikasyonlar.

b → İç gelişme faktörleri

F → Kalıtım:

Mendel kanunları: I, II, III üncü kanunlar, Epeysel hücrelerin bölünmeleri olayında mendel kanunlarının tahakkuku, katılmanın kromozomlar teorisi, cinsiyet tayini. Gen bağlamı, gen değişimi, genlerin kromozomlar üzerinde sıralanması, sitoplazmanın kalıtımında önemi, mutasyon.

III. üncü bölüm.

ÖKOLJİ

Biyosfer; hayat şartları, suda, karada, ve havada hayat.

TARİHİ FAKTÖRLERLE İLGİLİ OLARAK HAYVANLARIN YAYILIŞLARI.

Yayıllık sebepleri ve tarzları, karada, denizde, ve tatlı suda fona bölgeleri.

DESCENDENZ (EVİRİM) TEORİSİ.

Tür değişiminin delilleri.

Paleontolojiden alınan deliller.

Hayvan coğrafyasından alınan deliller

Embriyolojiden alınan deliller.

Lamarckizm, Darvenizm, Neodarvenizm, Kritik ve mutasyon teorisi.

Not: Laboratuvarlarda önemli hayvanlar mahsus hayvanların anatomisi yapılır. Elverişli gönlerde Ekskürsiyonlar tertip edilir.

JEOLOJİ

I ve II. nci sınıflarda

1. inci sınıfta haftada 2. kinci sınıfta haftada 2 saat

JEOLOJİ: Tarihi amacı ve faydası. Diğer ilimlerle ilgisi ve başlıca Jeoloji kolları.

GENEL JEOLOJİ: Yerin iç yapıları ve değişik kürelerinin özellikleri. Litosferin yapıları.

Kristallelenme olayı ve başlıca kristal sistemleri

Minerallerin fiziksel özellikleri:

(Özgül ağırlık, katılık, dilinim, ikiz).

Püskürük, tortul, ve metamorfik kütlelerin özellikleri; Kütlelerin birleşimine giren başlıca mineralerin incelenmesi.

Kuvars gurupu.

Feldispat gurupu.

Demir ve magnezyumlu mineraller: (Mika, anfibol, proksen gurupları).

Karbonat gurubu.

Sülfat ve klorür gurupları.

PÜSKÜRÜK KÜTELER: Özellikleri, kabuk içerisindeki durumları ve sınıflanmaları.

A → **İÇ PÜSKÜRÜK KÜTELER.**

Granit gurubu ve başlıca çeşitleri.

B → **DIŞ PÜSKÜRÜK KÜTELER.**

a → Nükleolitik kütleler gurubu ve çeşitleri.

b → Cam yapıllı kütleler gurubu ve başlıca çeşitleri.

TORTUL KÜTELER: Özellikleri ve sınıflanmaları.

Detritik kütleler.

Kimyasal kütleler.

Organik kütleler; yanar kütlelerin başlıcalarının incelenmesi, oluş şartları ve ekonomik önemleri.

Petrol; oluş şartları.

METAMORFİK KÜTELER: Özellikleri, başkalaşım olayı ve sebepleri.

Değme ve genel başkalaşım.

Başlıca metamorfik kütleler.

DİNAMİK JEOLOJİ: Yer kabuğunun değişimine sebebolan dış ve iç kuvvetler.

DIŞ KUVVETLER

Suların Jeolojik işleyeri:

(Yeraltı suları, akar suları, buzullar, denizler ve göllerin yer kabuğunda husule getirdikleri değişiklikler).

Havanın Jeolojik işleyeri.

Canlıların Jeolojik işleyeri.

İÇ KUVVETLER: Volkanizma olayları, yer sarsıntıları, yükselme ve alçalma olayları ve sebepleri.

TEKTONİK: Yer kabuğu yatay hareketleri.

Medoklinal yapıllık, tabakalar kırılmaları ve kıvrılmaları.

Şaryaj örtüleri.

Düsey hareketler, fay ve çeşitleri.

DAG OLUŞU: Bu husustaki teoriler: (büzüleme, izostazi ve Wegener teorileri).

İSTRATİGRAFI: Tabakalaşma şekilleri: (uygun, aykırı, transgresiv ve regresiv tabakalaşma.

Fasiyes ve çeşitleri.

Tabakaların oransal yaşları.

Püskürük kütlelerin oransal yaşları.

PALEONTOLOJİ: Fossil ve fisilleşme olayı; Fosillerin faydaları.

ÖZEL JEOLOJİ: Yer tarihinin zaman ve devirlere ayrılması.

Zamanların devam müddetlerinin tayini.

İLK ZAMAN: Yerin ilk kabuğunun oluşu. Canlıların varlığı.

İstratigrafisi.

Orojenik hareketleri.

Kütle çeşitleri.

Paleo coğrafyası ve başlıca devirleri.

Memleketimiz ilk zaman yereleri.

BİRİNCİ ZAMAN: Direyi ve biteyi.

Devirleri, iklimi, istratigrafisi, orojenik hareketleri ve volkanik etkinlikleri.

Kütleleri ve paleo - coğrafyası.

Memleketimiz birinci zaman yereleri.

(Devirlerin her biri ayrı ayrı incelenmektedir.)

İKİNCİ VE ÜÇÜNCÜ ZAMANLAR:

(Birinci zaman programına göre incelenecekler.)

DÖRDÜNCÜ ZAMAN: Özellikleri direyi ve biteyi.

Buzulların oluşu.

Tektonik olayları.

İnsanın yaratılışı. Paleolitik ve neolitik insan.

Bakır, tunç ve demir devirleri.

Not:

a → Muhtelif zaman ve devirlere ait memleketimiz yereleri üzerinde mümkün olduğu kadar fazla durulacak.

b → Memleketimiz maden, taş ve fosillerinden koleksiyon yapmak.

c → Jeolojik hartalar üzerinde çalışmak.

d → Yereler üzerinde tatbikat yaptırmak ve memleketimizin bazı kısımlarında ekskürsiyonlar yapılmasını temin etmek.

e → Memleketimize ait ve ekonomik bakımdan önemli olan kütleler ve madenler üzerinde daha esaslı bilgiler vermek. Bu hususlar bilhassa göz önünde tutulacaktır.

RESİM-İŞ-TAHHİT**İkinci sınıf****haftada 2 saat**

A → İş: Atelye, alet ve malzem bilgisi verilecek.

Mukavva, tel, teneke, tahta, çamur, alçı gibi işlerin tekniği gösterilecek ve bunlara ait mevzuları, orta okul kitapları tetkik ettirilecek, yapılmaları mümkün ders vasıtaları ve ders aletleri talebelere yaptırılacaktır.

Tahim ve Terbiye Heyeti Kararı

Karar sayısı 438

Karar tarihi: 14/XII/1944 Ankara'da 5 inci Kız orta okuluna bağlı olarak açılan «Çocuk Yuvası» öğretim talimatnamesinin bağlı şeklide kabulü hususunun Yüksek Vekillik Makamının tasvibine arzı kararlaştır.

ÖZET:
Ankara'da 5 inci Kız Orta Okuluna bağlı olarak açılan «Çocuk Yuvası» öğretim talimatnamesinin bağlı şeklide kabulü hususunun Yüksek Vekillik Makamının tasvibine arzı kararlaştır.

Muvafık
14/12/1944
Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

ANKARA'DA BEŞİNCİ ORTA OKULA BAĞLI ÇOCUK YUVASINA AİT TALİMATNAME

Amaç:

Madde 1 — Ankara'da 5 inci Kız Orta Okuluna bağlı Çocuk Yuvasının amacı aşağıda sayılmıştır:

- 1) Herde anne olacak olan öğrencileri çocuk bakımı ve çocuk eğitimi etrafında plânlı bir şekilde yetiştirmek.
- 2) Okulun çocuk bakımı ve ev idaresi dersleri için tabiiyet zeminini hazırlamak.
- 3) Bakıma muhtaç olan yedi yaşından küçük çocuklar için bir çevre sağlamak.
- 4) Çocukları ilk okul için daha olgun bir hale getirmek.
- 5) Ana okulu, çocuk bahçesi gibi eğitim yuvalarının esaslarını hazırlamak.

Teşkilât:

Madde 2 — Yuva, okul müdürünün temsil edeceği müdür muavinlerinde birinin nezaret ve mesuliyeti altındadır. Evidaresi, çocuk bakımı, resim - iş, müzik ve cımnastik öğretmenleri yuva çalışmalarında okul idaresinin kendilerine vereceği her türlü ödevleri yapmakla mükelleftirler.

Madde 3 — Okul doktoru çocukların sağlığı durumlarına göre yakından ilgilenecektir. Sağem çocuk hastalıklarının önlemek üzere yuva çocukları her sabah doktor tarafından muayene edilecektir.

Madde 4 — Yuva çocuklarının bakımı işle okulun ikinci ve üçüncü sınıf öğretmenleri nöbet ile meşgul olacaklardır. Bu öğretmenler arasındaki iş bölümünün esasları şunlardır:

- a) Birinci kânaat devresi içinde üçüncü sınıf öğrencileri, ikinci kânaat devresi içinde ikinci ve üçüncü sınıf öğrencileri birlikte; üçüncü kânaat devresi içinde ise yalnız ikinci sınıf öğrencileri vazife göreceklerdir.
- b) Okulda çift öğretim tatbik edilmekte olduğundan sabah devresinde okuyan öğrenciler öğleden sonra, öğleden sonra okuyan öğrenciler sabahleyin yuvada vazife göreceklerdir. Bu suretle bir öğretmene en sık on beş günde bir nöbet düşecektir.

Madde 5 — Yuva da temizlik, terip, mutfak, dikey ve çamaşır işleri de ilgili öğretmenlerin nezaretinde öğrenciler tarafından görülecektir.

Madde 6 — Orta okul öğretmenleri bu vazifelere çocuk bakımı ve evidaresi derslerinde hazırlanacaklardır. Yuva da çalışmaları için öğretmenlere verilmesi gerekli olan teorik bilgi programı bu talimata bağlanmıştır.

Madde 7 — Yuva, okulun açık bulunduğu mevsimlerde ve günlerde faaliyette bulunacaktır.

Kayıt ve kabul:

Madde 8 — Yuva ya çalışarak hayatlarını kazanmak zorunda bulunan kadınların çocuklarıyla geçim durumları, evde çocuklarına bakmağa evrenişli olmayan ailelerin çocukları ve annessiz çocuklar alınır.

Madde 9 — Yuva ya alınacak çocukların sayısı, her yıl, okul müdürlüğünce saptanır.

Madde 10 — Çocukları yuva ya sabahleyin velileri getirecekler ve akşam belirli saatte yuvadan alacaklardır.

Madde 11 — Yuva çocuklarına okulda kuşluk ve ikinci kahvaltısı ile öğle yemeği verilecektir.

Madde 12 — Yuva da ana okulları, çocuk bahçeleri faaliyetlerine yer verilecektir.

Madde 13 — Yuva da ki çocukların sağlık durumlarını ve fikri inkişaflarını tesbit eden fişler tutulacaktır.

Madde 14 — Yuva nın bir yıllık faaliyeti günü gününe kaydedilerek ders yılı sonunda bir rapor halinde Vekillğe sunulacaktır.

Altıncı madde ile ilgili program

ÇOCUK EĞİTİMİ

(Doğuştan okul çağına kadar.)

1 — İlk yıl:

Doğuştan on ikinci ayın sonuna kadar olan çocukların ruhsal özellikleri:

- a) Uyuma
- b) Yemek yeme
- c) Aptes etme
- d) Ağlama nöbetleri

2 —

- a) Birinci yaştan okul çağına kadar olan çocukların genel vasıfları. (Bu çocuklarda tenes ve duysal gelişim, dil gelişimi, düşünme hayatı, toplumsal ve duygusal gelişim.)

b) Bu çağındaki çocuklarda rastlanan eğitim güçlükleri:

- 1) İnatçılık, hırçınlık ve öfke nöbetleri ve bunlara karşı yapılacak muamele.
- 2) Çocuklarda kırıcılık, dökücülük yönsemesi; bunun önüne geçmek için alınacak tedbirler.
- 3) Tırnak yeme, parmak emme alışkanlıkları.
- 4) Kırışkanlık ve buna karşı alınacak tedbirler.
- 5) Koşku ve tedbirleri.

- 3 — İlk çocukluk çağında oyunun önemi.

Oyuncaklar.

TAMİMLER :

T. C.

15/XI/1944

DAHİLİYE VEKÂLETİ

V. İ. U. Md.

Ş 2. Md. Teşkilât

Sayı: 22103/92-9300

ÖZET:

Karaman'a bağlanan köyler h.

Maarif Vekilliğine

1 — 6/11/1944 gün ve 9042 sayılı kararname ile İçel Vilâyetinin Mut kazasına bağlı Boyuntu, Cerit, Medreselik ve Değirmenbaşı köyleri Konya Vilâyeti Karaman Kazasının merkez nahiyesine bağlanmıştır.

Gereğinin yapılmasını rica ederim.

2 — Vekâletlerle Genelkurmay Başkanlığına arz edilmiş, Umumi Müfettişliklere, Harita Genel Müdürlüğüne, vilâyetlere ve merkez dairelerine yazılmıştır.

Dahiliye Vekili
Hilmi UranNEŞRİYAT
MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 82/14377

1345

İçel Vilâyetinin Mut kazasına bağlı Boyuntu, Cerit, Medreselik ve Değirmenbaşı köylerinin Konya Vilâyeti Karaman kazasının merkez nahiyesine bağlandığı hakkında Dahiliye Vekâletinden alınan 15/XI/1944 tarih ve 22103/92/9300 sayılı yazının bir örneği yukarıya çıkarılmıştır.

Gerekenlere tebliğini rica ederim.

Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

A. Ö.

TALİM VE TERBİYE

15/XII/1944

DAİRESİ

Sayı: 2-1450/24

1346

«Kars Tarihi»nin yazılması için Kars Valiliğince açılmış ve şartları gazetelerle yayınlanmış olan 2000 lira mükâfatlı müsabakanın, bu konu üzerinde çalışmak isteyen profesör, doçent ve öğretmen arkadaşlarımıza, şerefli bir hizmet alanı açtığını bildirir ve bu memleket işi üzerinde çalışacaklara şimdiden başarılar dilerim.

Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

K. Y.

TALİM VE TERBİYE

15/XII/1944

DAİRESİ

Sayı: 2-1459/25

1347

İstanbul'da Server İskit tarafından neşredilmekte bulunan ve bugüne kadar altı sayısı çıkmış olan «Aylık Ansiklopedi» ilk ve orta okul öğretmenlerimizle orta öğrenim çağındaki öğrenciler için faydalı bulunduğu için okul sınıf kütüphaneleri için lüzumlu olduğu kadar öğretmen ve öğrencilerin şahsi kütüphaneleri için de tavsiyeye değer görülmüştür.

İlgilere bildirilmesini rica ederim.

Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

K. Y.

ERKEK TEKNİK ÖĞRETİM

6/XII/1944

MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 29137

1348

Parasız yatılılık hakkını kaybedip gündüzlü olarak okula devam etmelerine Vekillikçe müsaade edilen öğrenciler h.

Erkek Sanat Enstitüleriyle Yapı Usta ve Erkek Orta Sanat Okulu Müdürlüklerine

Erkek Sanat Enstitüsü, erkek orta sanat ve yapı-usta okullarında Vekillüğümüz ve Askeri Fabrikalar hesabına parasız yatılı olarak öğrenimlerini yaparken, sınıfta kaldıklarından dolayı yatılılık hakkını kaybeden ve bir yıl daha aynı sınıfta okuma hakkı bulunan öğrencilerden, öğrenimlerine gündüzlü olarak devam etmek istediğinde bulunanlar hakkında şu şekilde muamele yapılacaktır.

1 — Bu gibiler, öğrenci durumunu takip talimatının 88 inci maddesinin b fıkrasında açıklandığı gibi intikali gösterir. DI cenveli arasında yapılan açıklanmış gösterilmekle beraber, DI cenveline intikal ettirilme-

ve okula gündüzlü olarak devam edecekleri yazılmaktadır.

2 — Talimatın 21 inci maddesinin a fıkrası gereğince Vekillğe ders yılı başı dosyası gönderilirken, öğrenimlerine gündüzlü olarak devam etmek isteyenlerin de 13 üncü maddede açıklanan sıraya göre ayrıca listeleri yapıp dosyaya konarak, borçlarının tecil edilmesi için Vekillikten izin alınacaktır.

3 — Bunlar hakkında yapılacak kanuni takibatın durdurulup, gündüzlü olarak öğrenimlerini bitirmeye kadar borçlarını tecil edilmeleri için, numunesi ilişik olarak gönderilen taahhütname alınacaktır.

4 — Bu öğrenciler okuldan mezun olduktan sonra durumları ayrıca belirlenerek bir liste halinde 92 nci maddenin a fıkrasında açıklandığı şekilde ve okulun herhangi bir sınıfından ayrılacak olurlarsa haklarında kanuni takibat yapılması için lüzumlu evrak öğrencilerin ayrıldığı aya ait A cenveli ile Vekillğe gönderilecektir.

5 — Bu öğrenciler Milli Müdafaa Vekâleti hesabına burslu gündüzlü olarak alınacakları gibi, bunların Vekillüğümüzden izin almadan herhangi bir müesseseye veya şahısla taahhüdüne girişmelerine müsaade edilmeyecektir.

6 — Gündüzlü olarak başka bir okulda öğrenimlerini yapmak isteyenler hakkında da şu şekilde muamele yapılacaktır:

Parasız yatılı olarak bulunduğu okul müdürlüğüne Vekillikten bu öğrencinin borcunun tecil edildiği bildirince, bu okul müdürü öğrencinin gündüzlü olarak okumak istediği okula, öğrenciyi ait tasdikname ve dosyası gönderildikten sonra kayıt yapılacaktır. Bu gibiler mezun oluncu veya herhangi bir sınıftan ayrılıncu haklarında yine 4 üncü madde gereğince muamele yapılacaktır.

Gereğine göre hareket edilmesini rica ederim.

Maarif Vekili a.
Rüştü Uzel

F. S.

ERKEK SANAT ENSTİTÜSÜ, ERKEK ORTA SANAT VE YAPI USTA OKULLARINDA PARASIZ YATILI OLARAK OKURKEN GÜNÜZLÜYE ÇIKARILIP BORCU TECİL EDİLENERDEN ALINACAK TAHHÜTNAME

Tahsilimi Erkek Sanat Enstitüsü, Erkek Orta Sanat ve Yapı Usta Okullarından birinde gündüzlü olarak yapıp mezun olduktan veya her hangi bir sınıftan hangi sebeple olursa olsun ayrıldığım veya çıkarıldığım zaman, evvelce bu okullarda parasız yatılı olarak okuduğum müddet zarfında şahsım için yapılan masraflara karşılık olarak Maarif Vekilliği veya bu Vekillüğün müsaadesiyle her hangi bir Devlet teşkilâtına verilecek vazifeyi parasız yatılı okuduğum müddetin iki misli olan yıl müddetinde tekml şartları riayet ederek yapmayı şimdiden kabul ve taahhüde ederim.

1 — Gündüzlü olarak yapacağım tahsil sırasında:

- a) Tahsilî yarıda bırakıp her hangi bir sınıftan ayrıldığım,
- b) Maarif Vekilliğinin muvafakati olmadan başka bir müesseseye veya şahısla okulu bitirdikten sonra emrinde hizmet edeceğime dair bir taahhüde girdiğim,
- c) Sıhhi sebepler dışında, talimatnamede yazılı imzabandaya girmedim veya girip de muvaffak olamadığım okuma hakkını kaybetmişim,
- d) Talimatnamede yazılı hususlara, okul idaresinin emirlerine riayetsizlik yüzünden veya kanuni veyahut inzabati cezaları müstezım hareketlerim dolayısıyla, okulun disiplin kurulu kararı ile ihraç edildiğim.

2 — Mezun olduktan sonra:

- a) Yukarıda yazılı taahhüdümü yapmıyarak gösterilen yerde tayin edildiğim vazifeyi kabul etmediğim,

b) Tayin edildiğim vazifede mecburi hizmetimi doldurmadan mazeretsiz veya izinsiz işimi terk ettiğim, c) Mecburi hizmet müddeti nihayet bulmadan işimden ihraç olunmamı mücip şekilde suç işlediğim takdirde 786 numaralı memurun kanununun 64 üncü maddesiyle bu taahhümmeme müsteniden parasız yatılı olarak okuduğum müddetin her yılı için müessese idaresi tarafından zimmetime tazminat olarak tahakkuk ettirilecek parayı nizamı faizi ile birlikte ayrıca hiçbir hükme hacet kalmaksızın hazine emrine tediyeye edeceğimi şimdiden kabul ve taahhüde ederim. Bu taahhümmem Maarif Vekilliği

Müdürlüğüne verilmiştir.
Pul

Kefaletneme

Maarif Vekilliği . . . . . parasız yatılılık hakkını kaybederek tahsilimi gündüzlü olarak yapmasına müsaade edilen, bu sebepten yatılı okuduğu zamana ait bulunan borcu tecil edilen . . . . . oğlu . . . . . tarafından Maarif Vekilliği . . . . . Müdürlüğüne verilen yukarıda yazılı taahhütname hükümlerinin icrasına adı geçen . . . . . tarafından riayet olunmadığı takdirde okul idaresi tarafından parasız yatılı okuduğu müddete ait zimmetine tahakkuk ettirilecek tazminatı ceza zamları, nizamı faizleri ayrıca bir hükme hacet kalmaksızın hazine emrine ödemeyi müsterek borçlu ve müteelsil kefi; sıfatıyla şimdiden taahhüt ve tekeffül eyleyirim.

Açık adres: Pul

SİZ TEKNİK ÖĞRETİM

13/XII/1944

MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 30116

1349

ÖZET:

Kız teknik öğretim okullarında Vekillikten izin alınmadan her hangi bir şubenin açılmaması h.

Lüzum görülen kız enstitülerinde yabancı dil olarak İngilizce ve Almanca da gösterilmesi 252 sayılı Tebliğler Dergisinde yayınlanan 11/X/1943 tarih ve 343 sayılı Tahim ve Terbiye Heyeti kararıyla kabul edilmiştir. Bu karara istinaden bazı okulların Vekillikten izin alınmadan İngilizce şubesi açmakta oldukları anlaşılmaktadır.

Okulda her hangi bir şubenin açılması gerektiği takdirde evvelâ Vekillikten izin alınması ve izin alınmadan şube açılmamasının usul itihaz edilmesini rica ederim.

Maarif Vekili a.
Rüştü Uzel

N. B.

T. C.

20/XII/1944

MÜNAKALAT VEKÂLETİ

Devlet Demiryolları ve

Limanları İşletme Umum

Müdürlüğü

Sayı: 3101-18/1211

Maarif Vekâletine

5/10/1943 tarih ve 3222-y/21870 No.lu mektubumuza zeyildir:

Büyük tati devresi haricinde zaruri sebeplerle seyahat mecburiyetinde kalan talebelerin tenzilâtın istifade ettirilmeleri hakkındaki teklifleri nazarı dikkate alınmıştır. Telefonla vuku bulan görüşmemizde de arz ettiğim gibi sömest tatilinden istifade edecek tale-

benin velileri veya aileleri nezdine tenzilâtın istifade ederek seyahat emelini kabildir. Ancak evvelce de arz edildiği gibi verilecek vesikalar üzerine vesikayı veren makamlar tarafından seyahati icabettiren sebebin yazılmasına müsaadelerini saygılarımla rica ederim.

Münakalât Vekili
ImzaNEŞRİYAT
MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 82/14575

1350

23/XII/1944

ÖZET:

Sömest tatilinde seyahat edecek öğrencilerin tenzilâtı tarifeden istifade ettirilmeleri h.

Sömest tatilinde Devlet Demir ve Deniz yollarında seyahat edecek öğrencilerin tenzilâtı tarifeden istifade ettirilmelerinin uygun görüldüğü hakkında Münakalât Vekillüğünden alınan 20/XII/1944 tarih ve 3101-18/1211 sayılı yazının bir örneği yukarıya çıkarılmıştır.

İlgilere tebliğini rica ederim.

A. Ö.

Maarif Vekili a.
İhsan Sungu

ORTA ÖĞRETİM UMUM

8/XII/1944

MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 51293/6-35017

1351

ÖZET:

Preventoryum ve Sanatoryuma tedavi için gönderilecek parasız yatılı öğrencilerin yol paralarının zamanında gönderilmemesi tedavileri biten öğrencilerin, yol paraları gelinceye kadar kurumda kalmalarına ve sıra bekleyen hastaların alınmalarına sebep olduğu anlaşılmaktadır. Bu mahzurun önlenmesi için:

1 — Preventoryum ve Sanatoryuma tedavi için gönderilecek ve aynı mali yıl içinde tedavileri bitecek olan parasız yatılı öğrencilerin dönüş yol paraları kendilerine verilmeyerek yola çıkarıldıkları gün posta ile adı geçen müesseseye müdürlüğüne gönderilecek, tedavileri eresi mali yıl içinde bitecek öğrencilerin yol paraları da yeni mali yıla ait tahsisat alıncu alınmaz aynı adrese gönderilecektir.

2 — Preventoryum ve Sanatoryumunda tedavi edilecek öğrenci ve öğretmenlerin raporlarının tanziminde 57 sayılı Tebliğler Dergisinde 313 sıra numarasıyla yayınlanan tammimle 30/V/939 tarih ve 51293/9-10437 sayılı tammim hükümleri göz önünde bulundurulacaktır. Gereğinin buna göre yapılmasını rica ederim.

Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

H. A.

H. A.

H. A.

BEDEN TERBİYESİ VE

23 XII 1944

İZZİLİK MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı: 2067/603

1352

ÖZET:

1945 yılı 19 Mayıs gençlik ve spor bayramına

aşağıdaki esaslar dahilinde hazırlanacaktır.

1 — Orta dereceli kız ve erkek okulların yapıldıkları cımnastik hareketleri ve spor gösterileri programları, tek okul bulunan yerlerde bu okulların beden terbiyesi öğretmenleri tarafından birden fazla okulu bulunan yerlerde Maarif Müdürlüğünde beden terbiyesi öğretmenlerinden teşkil edilecek bir komisyon tarafından hazırlanacaktır.

2 — Bu programlara, hareketlerin basit resimleriyle izahı ve konularını ilâve edilecek ve tasdik edil-

mek üzere iki nüsha olarak 15/11/1945 tarihine kadar Vekillüğimize gönderilecektir.

3 — Tasdik edilen programlardaki cıvımsatik hareketleri beden terbiyesi derslerinin günlük programları için birer ikiser sokularak bütün öğrencilere belletirilecek, bu suretle gösterilere fazımı kadro ile çıkarmak imkânı hazırlanacaktır.

4 — Gösterilere iri yapıtlı çocuklar seçilecek, çok zayıf ve küçük yapıtlı öğrenciler iştirak ettirilmeyecektir.

5 — 19 Mayıs günü okul doktorlarından biri beraberinde sıhhi malzeme ve itabeden ilk yardım vasıtaları da olduğu halde, gösteri yerinde hazır bulunacaktır.

6 — Gösterilerin geçen yıllardan daha iyi ve parlak olmasını temin için Maarif Müdürlükleri ile okul müdürlerinin ve öğretmenlerin bu çalışmalara büyük ilgi göstermelerini dilerim.

7 — Maarif müdürleri cıvımsatik şenliklerinin ne suretle cereyan ettiğini bir raporla 15 Haziran 1945 tarihine kadar Vekillüğe bildirecekler ve bu raporlara, gösterilere katılan okulların adlarını, öğrenci sayısını (kız ve erkek ayrı ayrı) gösteren cetvel ile o güne ait resimlerini ekleyeceklerdir.

Gereğince hareket edilmesini dilerim.

Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

15/XI/1944

NEŞRİYAT
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 82/12993
1353

ÖZET:
Kurtalan İstasyonunun işletmeye açıldığı h.

İnşa edilmekte bulunan Diyarbakır Cizre hattının 158 inci kilometresine müsadif Kurtalan İstasyonunun 29/X/1944 tarihinden itibaren işletmeye ve her türlü nakliyata açıldığı Munaâfât Vekâletinin 21/X/1944 tarih ve 5241-13/20422 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

Gerekenlere tebliğ edilmesini rica ederim.

Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

A. Ö.

BU DERGIDEKİ KANUNLAR, KARARLAR VE TAMIMLERLE DİĞER YAZILAR TARAFIMIZDAN OKUNMUŞTUR

1	12	23	34	45
2	13	24	35	46
3	14	25	36	47
4	15	26	37	48
5	16	27	38	49
6	17	28	39	50
7	18	29	40	51
8	19	30	41	52
9	20	31	42	53
10	21	32	43	54
11	22	33	44	55

ANKARA — MAARİF MATBAASI

İLÂNLAR:

MUHTELİF YILLARDA ÇORUH VALİLİĞİNDE MAKAM, HARCIRAH VE TECHİZAT BEDELLERİNİ ALMAMIŞ OLAN ÖĞRETMENLERE

Muhtelif yıllarda Çoruh Valiliğinde çalışmış olup bu Valilikten makam, harcırah ve tehzizat bedeli alacağı olan öğretmenlerin istihkaklarının yarı nispetinde 1944 mali yılı bütçesinden ödeneceği Çoruh Maarif Müdürlüğünün 1/XI/1944 tarih ve 3027 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

Alacaklı öğretmenlerin Merkez İsmet Paşa okulu öğretmeni Enver Ögüt adına noterden tasdikli birer vekâletname ile Çoruh Maarif Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur.

1932 ve 1938 MALİ YILLARINDA İÇEL VALİLİĞİNDE MESKEN BEDELİ ALACAĞI OLAN ÖĞRETMENLERE

1932 ve 1938 mali yıllarında İçel Valiliğinde çalışmış olup bu Valilikten mesken bedeli alacağı olan öğretmenlerin istihkaklarının 1944 mali yılı bütçesinden ödeneceği İçel Maarif Müdürlüğünün 9/XI/1944 tarih ve 4796 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

Alacaklı öğretmenlerin 2 ay içinde birer dilekçe ile İçel Maarif Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur.

ZONGULDAK VALİLİĞİNDE MAKAM ÜCRETİ ALACAĞI OLAN ÖĞRETMENLERE

Zonguldak Valiliğinde çalışmış olup bu valilikten makam ücreti alacakları olan tek öğretmenli köy okulları öğretmenlerinin istihkaklarının ödeneceği Zonguldak Maarif Müdürlüğünün 1/XI/1944 tarih ve 4132 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

Alacaklı öğretmenlerin noterden tasdikli birer vekâletname ile mutemet tayin edecek Zonguldak Maarif Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur.

1932—1939—1940—1941 MALİ YILLARINDA MANİSA VALİLİĞİNDE MESKEN BEDELİ ALACAĞI OLAN İLK OKUL ÖĞRETMENLERİNE

1932—1939—1940—1941 mali yıllarında Manisa Valiliğinde çalışmış olup bu valilikten mesken bedeli alacağı olan öğretmenlerin istihkaklarının 1944 mali yılı bütçesinden ödeneceği Manisa Maarif Müdürlüğünün 18/X/1944 tarih ve 7694 sayılı yazısıyla bildirilmiştir. Alacaklı öğretmenlerin 1944 mali yılı sonuna kadar noterden tasdikli birer vekâletname ile mutemet tayin ederek, istihkaklarını, almaları lüzumu ilân olunur.

1932-1942 YILLARINDA İSPARTA VALİLİĞİNDE TECHİZAT BEDELİNİ ALMAMIŞ OLAN ÖĞRETMENLERE

1932-1942 yıllarında İsparta Valiliğinde çalışmış olup bu Valilikten tehzizat bedeli alacağı olan öğretmenlerin istihkaklarının 80 er lira hesabıyla 1944 mali yılı bütçesinden ödeneceği İsparta Maarif Müdürlüğünün 11/XI/1944 tarih ve 3099 sayılı yazısıyla bildirilmiştir.

Alacaklı öğretmenlerin Merkez kaza öğretmenleri mutemedi emekli öğretmen Süleyman Canar adına noterden tasdikli birer vekâletname ile İsparta Maarif Müdürlüğüne müracaatları lüzumu ilân olunur.

Hususi Türk Liseleri için Maarif Matbaasında basılan lise bitirme diploması 10 kuruş fiyatla İstanbul'da Devlet Kitapları Müredavil Sermayesi Müdürlüğüne satışa çıkarılmıştır.

T. C.

MAARİF VEKİLLİĞİ

TEBLİĞLER DERGİSİ

Cilt: 7

25 KANUNUEVVEL 1944

SAYI: 308

KARARLAR:

Talim ve Terbiye Heyeti Kararı

Karar sayısı: 454

Karar tarihi: 25/XII/1944

ÖZET:

Siyasal Bilgiler Okulu Talimatnamesinin 86 nci maddesinin değiştirilmesi h.

Siyasal Bilgiler Okulu Talimatnamesinin aşağıda yazılı şekle konulması hususunun Vekillik Yüksek Makamının tasvibine arzı kararlaştır.

Seksen altıncı madde. — Birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda kalan öğrenciler yatısız olarak bir yıl daha sınıflarına devam edebilirler. Bunlardan yine yatılığa geçmek istiyenler başaramadıkları yılda, kendileri için yapılmış ve miktarı her mali yıl sonunda okulca tesbit, Vekillikçe de tasdik edilmiş bulunan masraflı üç taksitte, ödemeye mecburdurlar. Sınıfta kaldıkları için yatısız devam edenler, yıl sonunda sınıf geçtikleri takdirde, sınıf jürisinin kararı alınarak, Okul Müdürlüğünün tasdikıyla tekrar parasız yatılığa geçirilebilirler.

Muvafıkur
25/XII/1944
Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

Talim ve Terbiye Heyeti Kararı

Karar sayısı: 455

Karar tarihi: 25/XII/1944

ÖZET:

Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Mimarlık Şubesi Talimatnamesine muvafakat bir madde eklenmesi h.

Güzel Sanatlar Akademisi Yüksek Mimarlık Şubesine ait 18 Mayıs 1940 tarih ve 76 sayılı kararla kabul edilen talimatnamenin 28 inci maddesi gereğince bir proje ile geçmiş bulunan 4 üncü ve 5 inci sınıf öğrencilerinin tâbi tutulacakları muameleyi tayin etmek üzere Akademik Öğretmenler Kurulunca hazırlanıp Güzel Sanatlar Umum Müdürlüğünün 13 Şontesrin 1944 tarih ve 10/417 sayılı yazısıyla teklif olunan maddenin aşağıdaki şekilde, kabul edilerek 12 Mayıs 1944 tarih ve 155 sayılı talimatnamenin sonuna, muvafakat madde olarak, eklenmesi hususunun Yüksek Vekillik Makamının tasvibine arzı kararlaştır.

Muvafakat madde 2 — 1943—44 ders senesi imtihanlarında, 18 Mayıs 1940 tarih ve 76 sayılı talimatnamenin 28 inci maddesine göre, dördüncü veya beşinci sınıfa eksik proje yaparak geçmiş olan ve bu eksiklerini üst sınıfta tamamlamak zorunda bulunan öğrenciler, proje dersinde 76 sayılı talimatname hükümlerine işbu muvafakat maddenin verdiği müsaadeden faydalanmakta devam edemezler.

Muvafıkur
25/XII/1944
Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

Müdürler Encümeni Kararı

Karar sayısı: 109

Toplantı tarihi: 12/X/1944

Karar tarihi: 12/XII/1944

ÖZET:

Okulların geçit resimlerinin girecekleri sıra h.

Millî bayramlarda yapılan geçit resimlerinde okulların nasıl sıralanacakları hakkında Kız Teknik Öğretim Müdürlüğünün Vekillik Yüksek Makamından Encümenimize havale buyrulmuş 21/VI/1944 tarihli ve 3745 sayılı müzakeresiyle müstenitleri okundu ve gereği düşünüldü:

Orta dereceli okulların tören günlerindeki geçit resimlerinde aşağıdaki esaslar dairesinde hareket edilmesi uygun görülmüştür.

- a) Liseler (ticaret liseleri ve birinci devreler dâhil)
- b) Öğretmen okulları ve köy enstitüleri
- c) Kız ve erkek sanat enstitüleri, yapı usta okulları, terzilik okulları,
- d) Orta okullar, orta ticaret ve sanat okulları,
- 2 — Bir gruba giren okullar birden fazla oldukları takdirde:
  - a) Kız okulları
  - b) Muhtelif okullar
  - c) Erkek okulları

ayrı ayrı biribir arkasından gelmek üzere kendi grupları içinde kuruluş tarihlerine göre sıralanırlar. Aynı tarihte kurulmuş okullar adlarına göre alfabe sırasına girerler.

3 — Geçit resmi sırası için gereğini birinci maddedeki sıraya göre yukarıdan aşağı teriplebileceği gibi aşağıdan yukarıya da teriplebilir.

İşin Vekillik Yüksek Makamının tasviplerine arzı ve evrakın Kız Teknik Öğretim Müdürlüğüne tevdi kararlaştır.

Muvafıkur
12/XII/1944
Maarif Vekili
Hasan-Âli Yücel

TAMIMLER:

T. C. 18/XII/1944
BAŞVEKÂLET ÖZET:
Muamelât Umum Müdürlüğü Fotoğraflardaki nispet h. Tetkik Müdürlüğü
Sayı: 87/22

Maarif Vekilliğine

Ticaret Vekâletinden alınan 2/II/1944 tarihli ve 4/5284 sayılı tezkerede: Harb vaziyeti dolayısıyla memleketimize az miktarda ithal olunan fotoğraf malzemesi son günlerde büsbütün azaldığından eideki mevcudun tasarrufla kullanılması mecburiyeti hâsıl olduğu ve resmî dairelerce vesikalik fotoğraflardan 3X4 mikyası kabul edildiği takdirde fotoğraf kâğıdından % 50 nispetinde tasarruf temin edilebileceği bildirilmektedir.

Bu mevzu üzerinde yapılan tedkikatta; bazı kanun ve nizamnamelerin kullanılacak fotoğraf eb'adını tayin etmiş olduğu anlaşılmıştır.

Bu vaziyete göre mahsus kanun ve nizamnamelerde eb'at tesbit edilmemiş olan hallerde 3X4 eb'adında verilecek fotoğrafların bilümun daire ve müesseselere kabul edilmesi muvafık görülmüştür.

Keyfiyetin ilgililere tebliğini saygılarımla rica ederim.

Bütün Vekilliklere yazılmıştır.

Başvekil yerine
Müştaşar
Cemal Yeşil

NEŞRİYAT
MÜDÜRLÜĞÜ
Sayı: 82/14882

30/XII/1944

ÖZET:
Fotoğraflardaki nispet h.

1354

Harb durumu dolayısıyla memleketimize az miktarda ithal olunan fotoğraf malzemesi son günlerde